

LEERKRACHTENHANDLEIDING

EN NIEMAND MIST WAAROM

THEATERVOORSTELLING voor groep 1/2 verzorgd door:
Theater De Lievekamp en Simone vertelt

VOORWOORD

Handleiding OKVO

Beste leerkracht,

Wat leuk dat je aan de slag gaat met de handleiding van het OKVO Basismenu! De zes professionele culturele instellingen in Oss hebben een prachtig programma gemaakt waarin kinderen een culturele instelling bezoeken en kennis maken met een van de disciplines: beeldende kunst, literatuur, muziek, theater, audiovisueel, cultureel erfgoed en dans. Het Basismenu biedt de kinderen een stevige fundering binnen zijn of haar culturele ontwikkeling.

In deze handleiding vind je alles wat je nodig hebt om goed voorbereid de culturele instelling te bezoeken. Heb je vragen of opmerkingen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met mij of een van de culturele instellingen. Wij helpen je graag verder.

Namens alle culturele instellingen, veel plezier en inspiratie gewenst!

Marian Hamilton, coördinator OKVO

Het Basismenu van OKVO voorziet in:

- De **kerndoelen** van de leergebieden kunstzinnige oriëntatie (54,55,56), oriëntatie op jezelf en de wereld (51,52,53) en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs (1,5,9).
- Drie **competenties** van de Cultuurloper: onderzoekend vermogen, creërend vermogen en reflecterend vermogen.

Wil jij meer OKVO op jouw school? Dat kan met het plusmenu. Zie www.okvo.nl

INHOUD

Leerkrachtenhandleiding Kom je spelen?

VOORWOORD	2
INLEIDING	4
PRAKTISCHE INFORMATIE	5
VOORBEREIDEND	
Les 1 Het theaterbezoek	6
Wat is theater?	6
Brieven aan de koningin	6
Muziekinstrumenten, het orkest en de dirigent	7
Liedje in de voorstelling	7
Les 2 Spelopdrachten	8
Opdrachten	8
REFLECTEREND	
Les 3 Vraaggesprek over de voorstelling	11
Vragen over de voorstelling	11
Knutselopdracht	12
OVER OKVO	
Bij OKVO maken kinderen kennis met kunst en cultuur in Oss!	13
Partners	13
Colofon	13

INLEIDING

De voorstelling/activiteit

*In het OKVO basismenu wordt voor groep 1-2 de discipline theater behandeld. De kinderen bezoeken een theatervoorstelling in de Marag Zaal van theater De Lievekamp. Van oudsher staat Marag in Oss bekend als een poppentheater, maar theater De Lievekamp heeft de zaal zo aangepast dat nu tal van voorstellingen en theaterdisciplines gepresenteerd kunnen worden. Zo kunnen kinderen kennismaken met alle prachtige facetten van (jeugd)theater. Dit jaar presenteert De Lievekamp de voorstelling *En niemand wist waarom* van Simone vertelt in het OKVO Basismenu.*

En niemand wist waarom, door Simone vertelt

En niemand wist waarom is een interactieve vertelvoorstelling omlijst met prachtige live muziek. Een modern sprookje voor kinderen over verdrietig mogen zijn zonder dat je weet waarom, iemand heel graag willen helpen en de moed om voor jezelf op te komen en uit te spreken wat je voelt.

‘Ergens, in een land hier niet zo ver vandaan leefden eens een koning en een koningin. Op een dag begint de koningin te huilen en kan er niet meer mee stoppen. De koning is radeloos en gaat met hulp van de kinderen op zoek naar manieren om de koningin op te vrolijken. Alleen is er één ding dat hij daarbij over het hoofd ziet...’

Onder de naam *Simone vertelt* schrijft, maakt en speelt Simone van Laar interactief jeugdtheater en werkt daarvoor samen met verschillende muzikanten. Simone van Laar studeerde aan de Hogeschool van de Kunsten Utrecht en de Pabo en werkt als theatermaker, actrice en docent.

Voor de voorstelling *En niemand wist waarom* werkt ze afwisselend samen met Douwe Nauta en Joost Martijn de Jong. Afhankelijk van de muzikant is de voorstelling dus telkens een beetje anders en daarmee altijd uniek.

Let op, de locatie is gewijzigd!
De voorstelling is in de Rabo Zaal

PRAKTISCHE INFORMATIE

Bereikbaarheid

- De voorstelling vindt plaats in de Marag Zaal van theater De Lievekamp. De ingang van de Marag Zaal bevindt zich aan de achterzijde van De Lievekamp, aan het Maragpleintje.
- Er is een Kiss & Ride-mogelijkheid aan de achterzijde van het theater, achter het Maragpleintje en de Bibliotheek. Wij verzoeken alle ouders en/of begeleiders niet te parkeren vóór de hekjes van het Maragpleintje. Parkeren is mogelijk op de parkeerplaats aan de achterzijde van het theater (parkeerplaats Raadhuisshof). Let op, van maandag tot en met vrijdag is het van 9.00 tot 18.00 uur hier betaald parkeren. Bekijk [hier](#) alle informatie over de parkeermogelijkheden.

De voorstelling - het bezoek

- Het bezoek aan de voorstelling duurt ca. 50 minuten.
- Zorg dat je ruim op tijd bent, zodat we op tijd kunnen beginnen met de voorstelling.
- Bij aankomst bij de Marag Zaal worden jullie ontvangen door een medewerker van theater De Lievekamp. Deze medewerker begeleidt ook de plaatsing van de kinderen in de zaal.
- De kinderen kunnen hun jassen ophangen in de hal.
- Na het ophangen van de jassen is er gelegenheid om gebruik te maken van de toiletten. Tijdens de voorstelling kunnen de kinderen niet naar het toilet.
- Er kunnen ook kinderen van andere scholen komen kijken naar deze voorstelling.
- Er mag niet gegeten of gedronken worden in de theaterzaal.
- Van de leerkrachten wordt verwacht dat zij er tijdens de voorstelling op toezien dat alle kinderen in de zaal kunnen genieten van de voorstelling.

Evaluatie

- We vinden jouw mening belangrijk. Vul daarom na afloop van het bezoek de evaluatie in. Zo verbeteren we ieder jaar ons OKVO programma.
- De [evaluatie](#) kun je vinden op de website bij de pagina van jouw groep en wordt gemaild na afloop van het voorstellingsbezoek.

Vragen?

Heb je vragen over het voorstellingsbezoek, neem dan contact op met Lobke van der Sanden:
T (0412) 667 690 - E educatie@lievekamp.nl

LES 1

Vorbereidend: het theaterbezoek

In *En niemand wist waarom* komen een heleboel verschillende theatervormen voor, van verteltheater tot live muziek. Het is dus een multidisciplinaire theatervoorstelling waarin de kinderen kennismaken met verschillende facetten van jeugdtheater. Met de voorbereidende lessen geef je de kinderen alvast een inkijkje in de wereld van het theater én bereid je ze voor op het voorstellingsbezoek.

PRAKTISCHE INFO

Benodigheden: digibord of scherm en het linkje naar video uit de les

Vorbereidingstijd: 5 minuten

Lestijd: +/- 30 minuten

Kerdoel: 56

WAT IS THEATER?

Voor veel kinderen is dit theaterbezoek waarschijnlijk de eerste keer dat ze een voorstelling bezoeken. Het is fijn als de kinderen goed voorbereid worden op het theaterbezoek en vooraf al weten wat ze te wachten staat. Daarom hebben wij ter introductie een video opgenomen in Marag. Klik [hier](#) om direct naar de video te gaan.

Na de video kun je met de kinderen een kringgesprek voeren over het theater.

- Wie is al een keer in het theater geweest?
- Wat gebeurt er in een theater?
- Zijn de kinderen van groep 2 vorig jaar geweest en weten ze dat nog?
- Misschien heeft één van de kinderen weleens zelf opgetreden in een theater?
- De voorstelling is interactief: de kinderen worden tijdens de voorstelling uitgenodigd om stukjes mee te spelen. Dit wordt in de voorstelling uitgelegd en begeleid. Wellicht is het handig om dit al met de kinderen te bespreken en ze erop voor te bereiden.

BRIEVEN AAN DE KONINGIN

Tijdens de voorstelling verschijnt er een grote brievenbus op het podium met post voor de koningin waarmee Simone probeert de koningin weer op te vrolijken. Deze post is afkomstig van de kinderen en het is daarom heel erg fijn als deze opdracht vooraf in de klas uitgevoerd kan worden!

Er was eens een koningin. Op een dag voelde zij zich heel verdrietig. Ze kon maar niet stoppen met huilen en niemand wist waarom. Bedenk hoe je de koningin een beetje zou kunnen troosten. Misschien is er iets waar jij zelf altijd vrolijk van wordt? Of heb je een goede tip voor de koningin? Of zou je gewoon iets liefs of grappigs willen zeggen? Je mag een brief schrijven of een tekening voor haar maken.

Deze opdracht kan alleen, samen of met de hele klas gedaan worden. Belangrijk is dat uiterlijk 10 minuten voor de voorstelling alle brieven en tekeningen ingeleverd zijn bij de medewerker van het theater. Per voorstelling is het fijn als er minimaal 5 brieven/tekeningen worden ingeleverd.

De brieven en tekeningen van de kinderen worden bij toestemming van de klas op de website: www.simonevertelt.nl tentoongesteld onder het kopje Brieven aan de koningin.

MUZIEKINSTRUMENTEN, HET ORKEST EN DE DIRIGENT

De voorstelling wordt gespeeld door Simone en zij wordt bijgestaan door een muzikant. Dit is afwisselend Douwe of Joost Martijn. Zij spelen op verschillende muziekinstrumenten. Daarom is het leuk om met de kinderen alvast wat muziekinstrumenten te behandelen. Op werkblad 1 vind je een plaat met verschillende muziekinstrumenten die je op het digibord kunt laten zien aan de kinderen.

Via [deze link](#) kom je bij een playlist op YouTube waarin een kort fragment van elk muziekinstrument te zien en te horen is, zodat de kinderen ook leren hoe het instrument bespeeld wordt en hoe het klinkt.

De kinderen worden tijdens de voorstelling uitgenodigd om deel te nemen aan een orkest en er wordt gesproken over een dirigent. Weten alle kinderen wat een orkest of een dirigent is? In dit voorgesprek is het handig om hier wat over uit te leggen. In de volgende voorbereidende les vind je een spelopdracht over een dirigent en een orkest toegevoegd.

LIEDJE IN DE VOORSTELLING

Ook is het mogelijk om voorafgaand aan de voorstelling met de kinderen alvast [dit filmpje](#) te bekijken: Douwe, één van de de muzikanten, leert daarbij de kinderen het refrein van het lied uit de voorstelling. Tijdens de voorstelling mogen de kinderen dit meezingen (maar niets moet!)

LES 2

Vorbereidend: Spelopdrachten

Deze voorbereidende les is een spel-les waarin de kinderen zelf aan de slag gaan met theateropdrachten zodat ze de discipline ervaren door het zelf uit te voeren en uit te beelden. Het is handig om de les in een lege ruimte, zoals een speelruimte te doen.

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: lege ruimte

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Lestijd: 30 minuten

Kerdoelen: 54

OPDRACHTEN

Opdracht 1: Gevoelens en gedachten

Gevoelens, of emoties, vormen de basis van theater. Spelers, maar zeker ook poppen en objecten, nemen het publiek mee in de voorstelling door ze deelgenoot te maken van hun gevoelens en gedachten. In deze opdracht gaan de kinderen ervaren wat het is om met hun gezicht, lichaam en stem een gevoel of gedachte uit te beelden.

- Je staat of zit met de kinderen in een kring en vraagt of de kinderen weten wat gevoelens zijn en of ze verschillende emoties kunnen noemen.
- Je noemt steeds één gevoel en vraagt of de kinderen – zonder geluid te maken maar wel met hun hele lichaam – dit kunnen uitbeelden. Noem de emotie, tel tot 3, klap in je handen en alle kinderen moeten stilstaan terwijl ze de emotie uitbeelden.
- Vervolgens ga je de emoties verkleinen en vergroten. Je noemt één emotie en wijst een kind aan dat die emotie heel klein mag uitbeelden. Bijvoorbeeld: je bent een heel klein beetje verdrietig. Het kind ernaast mag de emotie een klein beetje vergroten en zo ga je de hele kring door tot je bij het laatste kind bent. Als je met teveel kinderen bent, kun je ook twee of drie kinderen tegelijk aanwijzen die de emotie mogen vergroten of verkleinen. Doe dit met verschillende emoties en begin ook steeds op een andere plek in de kring. Zo voorkom je dat dezelfde kinderen steeds een hele grote of kleine emotie mogen uitbeelden. Je kunt zelf bepalen of de kinderen ook hun stem mogen gebruiken.

- Gevoelens en gedachten die in de voorstelling voorkomen en die je kunt gebruiken in de les zijn:
 - o Verdrietig
 - o Blij en vrolijk
 - o Wanhopig (omdat je niet weet wat je moet doen)
 - o Boos
 - o Ongeduldig
 - o Opgewonden/ergens heel veel zin in hebben
 - o Geschrokken
 - o Energiek (omdat je een heel goed idee hebt!)

Opdracht 2: De dirigent en het orkest

Dit is een spelopdracht en een spelletje in één. De kinderen leren goed op elkaar te letten maar moeten ook uitbeelden hoe je een instrument bespeelt. Daarom is het handig werkblad 1 vooraf in de klas te behandelen.

- Je staat in een kring en wijst één kind aan dat zich even moet omdraaien of even weg moet lopen.
- Vervolgens wijs je een ander kind aan. Dit kind is de dirigent. Alle andere kinderen zijn het orkest, maar het is een geluidloos orkest.
- Het kind dat de dirigent is, staat gewoon op het eigen plekje in de kring en doet alsof het een instrument bespeelt. De orkestleden moeten de dirigent zo snel mogelijk nadoen. De dirigent mag zelf de instrumenten kiezen en ook hoe vaak je wisselt van instrument, of je er snel of langzaam op speelt, enz.
- Het kind dat zich had omgedraaid of even weg is gegaan, gaat in het midden van de kring staan en probeert te achterhalen wie de dirigent is.
- Geef het orkest als tip mee dat ze niet de hele tijd naar de dirigent moeten kijken, maar moeten proberen zo snel mogelijk de andere kinderen na te doen. Anders is het wel heel makkelijk raden voor het kind in de kring.
- Als het kind in het midden van de kring de dirigent heeft geraden, worden er een nieuwe dirigent en een nieuw kind gekozen dat mag gaan raden. Dit spel kun je zo vaak herhalen als je wilt en is ook leuk om in de klas te spelen.
- Je zou het spel kunnen uitbreiden met andere bewegingen dan muziekinstrumenten. Je kunt de opdracht bijvoorbeeld combineren met opdracht 1!

Opdracht 3: Lachen en huilen

- De kinderen maken een grote kring of een rechthoek. De leerkracht verdeelt de zaal in twee helften: de blije kant en de verdrietige kant. Dit kan door een lijn op de vloer aan te houden of pionnen neer te zetten.
- De kinderen aan de blije kant moeten laten zien dat ze heel blij en vrolijk zijn in een stilstaand beeld, je zou kunnen zeggen dat ze een standbeeld maken. De kinderen aan de verdrietige kant doen hetzelfde, maar dan dus verdrietig.
- Je gaat de opdracht nu steeds een stapje verder opbouwen:
 - o Laat de kinderen in de kring/rechthoek lopen en als ze de grens van blij naar verdrietig bereiken, moeten ze hun emotie aanpassen.
 - o Als je een klas hebt die van beweging houdt, zou je ook een muziekje op kunnen zetten en de kinderen in hun vak blij of verdrietig laten dansen. Je kunt halverwege van vak wisselen of de kinderen.
 - o Een volgende stap is dat de kinderen vrij door de ruimte bewegen (met of zonder muziek) en dus zelf moeten opletten in welk vak ze zijn en hun emotie en wat ze uitbeelden daarop aanpassen.
 - o Bij de vorige opdrachten wordt steeds het lichaam gebruikt om iets uit te beelden, maar misschien kun je de kinderen ook hun stem laten gebruiken? Welk geluid hoort er bij een hele blije beweging en welke bij een hele verdrietige?

Opdracht 4: afsluiting

De koning wil in de voorstelling niets liever dan de koningin laten stoppen met huilen en haar weer aan het lachen maken. Hier gaan de kinderen nu mee aan de slag.

- Verdeel de kinderen in tweetallen.
- Eén kind blijft stilstaan en moet proberen NIET te lachen.
- Het andere kind mag om het stilstaande kind heen bewegen en zoveel mogelijk dingen bedenken om het stilstaande kind aan het lachen te maken. Wat niet mag: aanraken, dus ook niet kietelen!
- Als het lukt om het kind aan het lachen te maken, wisselen de kinderen van rol.
- Je kunt deze opdracht ook als groep doen met een paar kinderen die voor de hele groep staan en proberen de groep aan het lachen te maken. Of misschien mag de hele groep wel proberen om de leerkracht aan het lachen te maken?
- Na deze opdracht ga je weer even met de kinderen in een kring zitten en bespreek je wat de kinderen aan het lachen maakte en wat niet goed werkte. Waar worden de kinderen vrolijk van, wat tovert een lach op hun gezicht? Misschien kunnen ze deze ideeën weer gebruiken in de brief aan de koningin uit de eerste les!

LES 3

Reflecterend: Vraaggesprek over de voorstelling

De voorstelling is voorbij, jullie zijn weer terug in de klas. De kinderen zitten vol met indrukken. Die willen ze vast even kwijt. Hieronder vind je een aantal opties die kunnen helpen om de voorstelling na te bespreken en te ontdekken wat het met de kinderen gedaan heeft.

PRAKTISCHE INFO

Benodigheden: geen

Vorbereidingstijd: 5 minuten

Lestijd: 20 minuten

Kerdoelen: 54, 55 en 56

VRAGEN VOOR DE KINDEREN OVER DE VOORSTELLING

In een onderzoekend gesprek leren de kinderen van elkaar: van elkaars ervaringen, ideeën en verwondering. De leerkracht is gespreksleider en faciliteert het gesprek door vragen te stellen en een veilige, respectvolle dialoog te waarborgen. Spreek af dat de kinderen mogen vertellen wat zij denken, weten en voelen, en dat alle antwoorden altijd goed zijn.

- Wie heb je allemaal gezien in de voorstelling? Welke personen deden mee aan het verhaal? Door wie werden al deze rollen gespeeld?
- Welke instrumenten heb je gezien en gehoord in de voorstelling?
- Welke gevoelens en gedachten heb je gezien in de voorstelling?
- De koningin was de hele voorstelling erg verdrietig. Ben jij weleens verdrietig?
- Wat doe jij als je verdrietig bent?
- Wat doe jij als iemand anders verdrietig is?
- Kun je ook blij en verdrietig tegelijk zijn?
- Is huilen altijd verdrietig? Waarom kun je nog meer huilen? Wie heeft dat weleens meegemaakt?
- Waarvan word jij het allervrolijkst? Wat maakt jou altijd aan het lachen?
- Heb je weleens iemand getroost?
- Door wie word jij weleens getroost?

KNUTSELOPDRACHT

Na afloop van de voorstelling krijgt elke klas een tas met kleurplaten met daarop een theater en een leeg podium. Deze plaat kan gebruikt worden als afsluitende opdracht. De kinderen kunnen een mooie tekening maken van de voorstelling. Ze kunnen hun favoriete moment of scène tekenen, ze kunnen zichzelf in de voorstelling tekenen óf ze kunnen een voorstelling helemaal zelf verzinnen.

We zijn heel benieuwd naar de knutselwerken van de kinderen en we zouden het heel leuk vinden als je ze met ons wilt delen!

Maak een foto van de platen en stuur deze naar educatie@lievekamp.nl

OVER OKVO

BIJ OKVO MAKEN KINDEREN KENNIS MET KUNST EN CULTUUR IN OSS!

Alle kinderen in Oss moeten een kans krijgen om kennis te maken met de wereld van kunst en cultuur. Daarom werken alle culturele aanbieders in Oss in een partnerschap samen met het primair onderwijs om dit doel te bereiken.

Met het OKVO Basismenu:

1. Komen kinderen gedurende hun gehele basisschoolperiode in aanraking met alle disciplines: theater, muziek, dans, cultureel erfgoed, literatuur, beeldende kunst en audiovisueel.
2. Gaan de kinderen op bezoek bij alle culturele instellingen in Oss.
3. Worden de leerkrachten voorzien van kwalitatief hoogwaardig lesmateriaal.
4. Worden de leerkrachten ondersteund in kennis over cultuureducatie door middel van onderwijsbijeenkomsten.
5. Is aan de [kerndoelen](#) van kunstzinnige oriëntatie, oriëntatie op jezelf en de wereld en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs voldaan wanneer het Basismenu is doorlopen.

Scholen zijn al jarenlang erg tevreden over OKVO (samenwerking, organisatie en uitvoering) en geven gemiddeld een 7,6!

PARTNERS

OKVO is een samenwerkingsverband van lokale culturele instellingen:

Bibliotheek Oss, Cultuurpodium Groene Engel, Theater De Lievekamp, Museum Jan Cunen, Muzelinck en Stadsarchief Oss.

COLOFON

Redactie en coördinatie:

OKVO, Osse Kunstinstituten Voor het Onderwijs i.s.m. theater De Lievekamp

Subsidiëring: Gemeente Oss

Vormgeving: 2VORM grafisch ontwerp studio

